

ATODLEN 5

Ardystio deunyddiau planhigion

RHAN 3

Ardystio deunyddiau sylfaenol

Deunyddiau lluosogi (ac eithrio planhigion tarddiol sylfaenol a gwreiddgyffion nad ydynt yn perthyn i amrywogaeth)

14.—(1) Caniateir ardystio deunyddiau lluosogi (ac eithrio planhigion tarddiol sylfaenol a gwreiddgyffion nad ydynt yn perthyn i amrywogaeth) yn ddeunyddiau sylfaenol os yw'r deunyddiau hynny yn bodloni'r gofynion yn is-baragraff (2).

(2) Y gofynion yw bod y deunyddiau lluosogi—

(a) yn cael eu lluosogi o blanhigyn tarddiol sylfaenol—

(i) a dyfir o ddeunyddiau cyn-sylfaenol;

(ii) a gynhyrchir drwy luosi o blanhigyn tarddiol sylfaenol yn unol â pharagraff 19;

(b) yn cael eu gwirhau o ran eu gwirdeiprwydd mewn perthynas â'r disgrifiad o'u hamrywogaeth gan arolygydd yn unol â pharagraff 7;

(c) yn cydymffurfio â'r cyfnod o amser a bennir ym mharagraff 8(3)(b);

(d) yn cydymffurfio â pharagraff 12 o ran diffygion;

(e) yn cydymffurfio â'r gofynion iechyd ym mharagraff 16;

(f) yn cael eu tyfu mewn pridd y canfyddir, drwy waith samplu a phrofi, ei fod yn cydymffurfio â pharagraff 17;

(g) wedi eu cynnal yn unol â pharagraff 18; a

(h) pan fo'n briodol, wedi eu lluosgi yn unol â pharagraff 19.

(3) At ddiben y paragraff hwn, mae unrhyw gyfeiriad at blanhigyn tarddiol cyn-sylfaenol neu ddeunyddiau cyn-sylfaenol yn y paragraffau a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b) i (h) i'w ddehongli fel cyfeiriad at blanhigyn tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol, yn ôl y digwydd.

(4) Pan na fo'r planhigyn tarddiol neu'r deunyddiau yn bodloni'r gofynion y cyfeirir atynt yn is-baragraff (2) mwyach—

(a) rhaid i'r cyflenwr symud y planhigyn tarddiol neu'r deunyddiau ymaith o gyffiniau planhigion tarddiol sylfaenol eraill a deunyddiau sylfaenol eraill;

(b) caiff y cyflenwr gymryd camau priodol i sicrhau bod y planhigyn tarddiol neu'r deunyddiau yn cydymffurfio â'r gofynion hynny eto.

(5) Caiff cyflenwr ddefnyddio unrhyw blanhigyn tarddiol neu ddeunyddiau a symudir ymaith yn unol ag is-baragraff (4)(a) fel deunyddiau ardystiedig neu ddeunyddiau CAC ar yr amod bod y planhigyn tarddiol neu'r deunyddiau yn bodloni'r gofynion a nodir yn y Rheoliadau hyn ar gyfer y categorïau priodol.

Gwreiddgyff nad yw'n perthyn i amrywogaeth

15.—(1) Caniateir ardystio gwreiddgyff nad yw'n perthyn i amrywogaeth yn ddeunyddiau sylfaenol os yw'n bodloni'r gofynion yn is-baragraff (2).

(2) Y gofynion yw bod y gwreiddgyff—

- (a) yn wirdeip mewn perthynas â'r disgrifiad o'i rywogaeth;
- (b) yn cael ei nodi'n unigol drwy gydol y broses gynhyrchu;
- (c) yn cydymffurfio â'r cyfnod o amser a bennir ym mharagraff 8(3)(b);
- (d) yn cydymffurfio â pharagraff 12 o ran diffygion;
- (e) yn cydymffurfio â'r gofynion iechyd ym mharagraff 16;
- (f) yn cael ei dyfu mewn pridd y canfyddir, drwy waith samplu a phrofi, ei fod yn cydymffurfio â pharagraff 17;
- (g) wedi ei gynnal yn unol â pharagraff 18; a
- (h) pan fo'n briodol, wedi ei luosi yn unol â pharagraff 19.

(3) At ddiben y paragraff hwn, mae unrhyw gyfeiriad at blanhigion tarddiol cyn-sylfaenol neu ddeunyddiau cyn-sylfaenol yn y paragraffau a grybwyllir yn is-baragraff (2) i'w ddehongli fel gyfeiriad at blanhigion tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol, yn ôl y digwydd.

(4) Pan fo gwreiddgyff nad yw'n perthyn i amrywogaeth yn blanhigyn tarddiol sylfaenol neu'n ddeunyddiau sylfaenol nad yw'n bodloni gofynion is-baragraff (2) mwyach—

- (a) rhaid i'r cyflenwr symud y gwreiddgyff ymaith o gyffiniau planhigion tarddiol sylfaenol eraill a deunyddiau sylfaenol eraill;
- (b) caiff y cyflenwr gymryd camau priodol i sicrhau bod y gwreiddgyff yn cydymffurfio â'r gofynion hynny eto.

(5) Caiff cyflenwr ddefnyddio unrhyw wreiddgyff a symudir ymaith yn unol ag is-baragraff (4) fel deunyddiau ardystiedig neu ddeunyddiau CAC ar yr amod bod y gwreiddgyff yn bodloni'r gofynion a nodir yn y Rheoliadau hyn ar gyfer y categorïau priodol.

Gofynion iechyd: planhigion tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol

16.—(1) Rhaid i blanhigyn tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol fod yn rhydd rhag y plâu a restrir yn Rhan A o Atodiad I ac yn Atodiad II i Gyfarwyddeb 2014/98/EU, o ran y genws neu'r rhywogaeth o dan sylw.

(2) Ni chaiff y ganran o blanhigion tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol a heintiwyd gan y plâu a restrir yn y tabl Rhan B o Atodiad I i Gyfarwyddeb 2014/98/EU fod yn uwch na'r lefelau goddefiant a nodir yng nghlofn berthnasol y tabl hwnnw.

(3) Ond nid yw is-baragraffau (1) a (2) yn gymwys i blanhigion tarddiol sylfaenol neu ddeunyddiau sylfaenol yn ystod rhewgadw.

(4) Caiff cydymffurfedd ag is-baragraffau (1) a (2) ei gadarnhau drwy arolygiad gweledol o'r cyfleusterau, y meysydd a, phan fo'n briodol, y lotiau ac, mewn achosion pan fo amheuaeth ynghylch presenoldeb y plâu hynny, drwy waith samplu a phrofi gan arolygydd a, phan fo'n briodol, y cyflenwr.

(5) Rhaid cynnal arolygiadau gweledol a gwaith samplu a phrofi yn unol ag Atodiad IV i Gyfarwyddeb 2014/98/EU, o ran y genws neu'r rhywogaeth o dan sylw ac, yn achos gwaith samplu a phrofi, yn unol â'r protocol priodol hefyd.

Gofynion pridd: deunyddiau sylfaenol

17.—(1) Ni chaniateir tyfu planhigion tarddiol sylfaenol a deunyddiau sylfaenol ac eithrio mewn pridd sy'n rhydd rhag unrhyw blâu a restrir yn Atodiad III i Gyfarwyddeb 2014/98/EU sy'n berthnasol i'r genws neu'r rhywogaeth o dan sylw ac sy'n lletya firsau sy'n effeithio ar y genws hwnnw neu'r rhywogaeth honno.

(2) Rhaid cadarnhau eu bod yn rhydd rhag y cyfryw blâu drwy waith samplu a phrofi gan arolygydd a, phan fo'n briodol, gan gyflenwr.

(3) Rhaid i waith samplu a phrofi gael ei gyflawni—

(a) cyn plannu'r planhigion tarddiol sylfaenol neu'r deunyddiau sylfaenol, a rhaid ail wneud y gwaith yn ystod twf pan fo amheuaeth ynghylch presenoldeb y plâu y cyfeirir atynt yn is-baragraff (1);

(b) gan gymryd i ystyriaeth yr amodau hinsoddol a bioleg y plâu a restrir yn Atodiad III i Gyfarwyddeb 2014/98/EU, a phan fo'r plâu hynny yn berthnasol i'r planhigion tarddiol sylfaenol neu'r deunyddiau sylfaenol o dan sylw;

(c) yn unol â'r protocol priodol.

(4) Nid oes angen cyflawni gwaith samplu a phrofi—

(a) pan na fo planhigion, sy'n lletya'r plâu a restrir yn Atodiad III i Gyfarwyddeb 2014/98/EU ar gyfer y genws neu'r rhywogaeth o dan sylw, wedi eu tyfu yn y pridd cynhyrchu am gyfnod o bum mlynedd o leiaf a phan na fo amheuaeth ynghylch absenoldeb y plâu perthnasol yn y pridd hwnnw;

(b) pan fo arolygydd yn dod i'r casgliad, ar sail arolygiad swyddogol, fod y pridd yn rhydd rhag unrhyw blâu a restrir yn Atodiad III i Gyfarwyddeb 2014/98/EU, ar gyfer y genws neu'r rhywogaeth o dan sylw, ac sy'n lletya frysau sy'n effeithio ar y genws hwnnw neu'r rhywogaeth honno.

Gofynion cynnal: planhigion tarddiol sylfaenol a deunyddiau sylfaenol

18. Rhaid cynnal planhigion tarddiol sylfaenol a deunyddiau sylfaenol mewn meysydd sydd wedi eu hynysu'n bell oddi wrth ffynonellau heintio posibl, gan gynnwys fectorau a gludir yn yr awyr, dod i gyffyrddiad â gwreiddiau planhigyn arall, croes-heintio gan beiriannau, offer impio ac unrhyw ffynhonnell bosibl arall.

Amodau llusoi: planhigion tarddiol sylfaenol

19.—(1) Caniateir llusoi planhigion tarddiol sylfaenol a dyfir o ddeunyddiau cyn-sylfaenol mewn nifer o genedliadau er mwyn cael y nifer angenrheidiol o blanhigion tarddiol sylfaenol yn unol â'r paragraff hwn.

(2) Rhaid gwneud unrhyw luosi o blanhigion tarddiol sylfaenol o dan is-baragraff (1) yn unol â pharagraff 13 ac, at ddibenion yr is-baragraff hwn, mae cyfeiriad at blanhigyn tarddiol cyn-sylfaenol ym mharagraff 13 i'w ddehongli fel cyfeiriad at blanhigyn tarddiol sylfaenol.

(3) Ni chaiff y nifer uchaf o genedliadau a ganiateir, na'r hyd oes hwyaf a ganiateir ar gyfer planhigyn tarddiol sylfaenol, fod yn uwch na'r terfynau a bennir yn Atodlen V i Gyfarwyddeb 2014/98/EU ar gyfer y genera neu'r rhywogaethau perthnasol.

(4) Pan ganiateir cenedliadau lluosog o blanhigion tarddiol sylfaenol, caiff pob cenedliad, ac eithrio'r cyntaf, ddeillio o unrhyw genhedliad blaenorol.

(5) Rhaid cadw deunyddiau lluosogi o genedliadau gwahanol ar wahân.